

DRUHÁ HODINA
TEORETICKÁ KLASIFIKACE
častých chyb a nedostatků

Některé jevy z minula se zopakují, tentokrát v kontextu formálního dělení jevů:

I, GRAMATIKA

potlačení erosu – slovo *erós* je řecké, a tudíž by se mělo skloňovat klasicky: *erós* – od *erótu* (ř. έρως – έρωτος) (Stojí za úvahu, jestli protagonistu narcistického mýtu také neuvádět v původní nesklomolené řecké verzi – *Narkissos* (skloňované „od Narkissa“).)

SK

ony samé = ony **samy** (rozšířená chyba, ale - nepovie sa ani „ona samá“, „on samý“, „oni samí“. Tvar „samé“ je vhodný len vo výraze „sú tam samé ženy (=ani jeden muž)“, ale nie v prípade „ženy sú tam samy“)

SK

tradičné role pohlavia – **roly!** V slovenčine sa často miešajú slová *rola* (=úloha) a *rol'a* (=pole). *Rola* je podľa vzoru *žena* (z *roly*), *rol'a* podľa *ulica* (z *role*). Tým, že *rol'a* je v súčasnom spôsobe života na okraji aktívnej slovnej zásoby, toto povedomie sa stráca (aj vplyvom českého skloňovania tohto slova), ale v kultivovanom texte je stále treba si byť rozdielu medzi týmito dvoma slovami vedomý.

-PASIVUM

Zbytočné nebo špatně použité pasivum:

bolo považované = považovalo sa, považovali ho

začala byť prezývaná – lepšie: začali ju prezývať / získala si prezývku /...

aby ženské postavy boli hrané mužmi – aby ženské postavy **hrali muži**

boli vyhánané na moderné divadelné dosky – toto sa určite dá povedať inak a elegantnejšie.

„Herečky v modernom divadle boli označované termínom džojú 女優“ – čo sa tým myslí? „boli označené (a teda sú tak označované doposiaľ) alebo „boli označované a dnes už tak označované nie sú“? (Pri pasíve musíme citlivo pracovať aj s vidom nášho slovesa – niečo, čo angličtina nemá!) Predpokladám, že sa tu myslí „**sa označujú**“, ale nemôžem si byť istý...

„Další prvek odrážený v instalaci“ – možná jde o anglicismus, u nás se tohoto slovesa užívá spíš v aktivním rodě: který **se odráží**

II, PRAVOPIS

VELKÉ INICIÁLY (ZAČÁTEČNÁ PÍSMENA)

nekopírovat anglický usus!

Tokugawský systém moci, Tokugawský šógunát – tokugawský (nejde o vlastné meno)

koncept „*Hirama-Seppuku*“ – na rozdiel od angličtiny, v češtině stačí první velká iniciála, druhá ne, jelikož *seppuku* není vlastní jméno

Nó – **nó** (ani „opera“ či „kabuki“ nepíšeme s veľkým, nie je to vlastné meno)

Otázne je, jestli názvy uměleckých směrů psát s velkou iniciálou (Nihonga). I když u slova „Nihon“ máme tendenci je psát s velkou iniciálou jakožto vlastní jméno země, v odvozeninách typu Nihonga už o vlastní jméno nejde. Jelikož v češtině se umělecké směry běžně nepíší velkou iniciálou. je vhodnější přizpůsobit těmto zvyklostem i nové takového názvy

ČÁRKY:

čárka ohraničuje vedlejší větu i na jejím konci, např:

„Důvodem, proč se tento styl tak rozšířil, bylo...“

NADBYTEČNÉ:

„a presne kvôli tomu, sa status kabuki a hercov v ňom v očiach štátu a spoločnosti zvýšil“

CHYBÍ:

-na závěr vedlejší věty:

„nakreslila všechno, co jsem viděla do svého skicáku“

„Zdroje, které sa priamo dotýkajú tejto témy neexistujú.“

„Kabuki ako divadlo, ktoré sa formovalo vyše 250 rokov k nim určite patrí“

-chybí před gradujícím „a“:

„Kabuki ako divadlo, ktoré sa formovalo vyše 250 rokov k nim určite patrí a rovnako tak aj onnagata.“ „Táto tradícia súvisí s ďalším faktorom a tým bolo“

„(...) nemohli vystupovať na iných miestach, ako boli divadlá a podobne.“

-chýba před „a“, které je súčasťou začiatku vedľajšej vety:

„Na herečky sa väčšinou pozeralo ako na prostitútky a aj keď je pravda, že“

-chýba před odporovacím „a“:

„něčím povědomím a ne děsivým“

„silu skupiny a nie individualizmus“

-pred odporovacou spojkou:

„V tomto období sa rovíjala literatúra, výtvarné umenie no taktiež vznikali aj rôzne druhy divadla“

pred dovetkom:

„kvôli tematike týchto vystúpení rovnako ako aj faktu, že“

-pred „a teda“, „a preto“, „a tak“

„Byli velmi majetní a tak si mohli dovoliť“

„je onnagata v kabuki lepší ako skutočná žena a preto je potrebný“

-před upřesněním:

„jeden z jejích memoárů jmenovitě *Infinity Net*“

-ďalšie prípady chýbajúcej čiarky:

„mužská herci sa snažili tieto ženy skôr z kabuki vyhnať než ich prijať medzi seba.“

III, LEXIKUM

pozor například na co nejpřesnější popis japonských a jiných realíí:

s14 „ženu vychádzajúcu z vane“ – z **kúpeľa** (išlo o spoločné bazény, nie naše súkromné „vane“)

IV, STYLISTIKA PSANÍ

japonologická kliše: jp realita je mnohem bohatší než vědecké pojmy, které se jí snaží definovat

FORMÁLNÍ ASPEKTY

-Propojování textu, aby vznikl integrální celek:

--navazování na předchozí a signalizování příštího
 --uvádění obsahu kapitol na začátku, a shrnutí řečeného na jejich konci, případně naznačení, o čem bude kapitola příští

-O sobě píšete v 1. os. jednotného čísla (“já”). Skromnostní plurál (“my”) ani vyhýbání se označení sebe způsoby jako “autor” nebo pasivem (“bylo zjištěno”) je zbytečné a zastaralé. Stojte si za tím, co jste Vy udělali a co o tom za sebe píšete!

-Proč nepsat bakalářku anglicky?

Jedním z účelů bakalářské práce je i to, abyste si procvičili psaní v mateřském jazyce a rozvíjeli si svůj styl písemného vyjadřování. Vysokoškolské vzdělání Vám hradí tento stát i kvůli tomu, aby si z Vás vychoval kultivované příslušníky elity, kteří budou přispívat k jazykové kultuře.

Narychlo poshrňovat informace v angličtině z internetu a sestavit z nich nějaký ucelený text, který se tváří jako quasi “odborný” – to dnes dokáže téměř kdokoli. To Vám ale nepomůže k tomu, abyste se vzdělali v umění kultivovaně psát a vyjadřovat se v mateřštině, a hlavně kriticky pracovat se svými zdroji, kterých je dnes ne nedostatek (jako kdysi), ale právě naopak - přespříliš. Jako absolvent vysoké školy se musíte vědět erudovaně a kultivovaně vyjadřovat v češtině / slovenštině a tvořit smysluplný odborný text, který přináší i Váš **nový osobní vklad, ne jenom shrnutí informací.**

Ve výjimečných případech se angličtina povoluje, pokud na to máte relevantní důvod. Na vyšších úrovních postgraduálního vzdělání je pak vyjadřování v angličtině žádoucí.

NEŠIKOVNÁ VYJÁDŘENÍ

„se jí jevily před očima“ – možná spíš „zjevovaly / črtaly / ...“

„memoár“ se používá spíš v plurálu: „ve svých **memoárech**“, případně „v jedné části (/ na jednom místě) svých memoárů“.

„Ženy boli v patriarchálnej spoločnosti vnímané ako menejcenné osoby, ktoré mali sedieť doma a starať sa o domácnosť.“ – tento výraz vyznieva príliš hovorovo, preto by bolo vhodné ho buď nahradit' neutrálnejším formálnejším vyjadrením, alebo ho dať do úvodzoviek, ktoré naznačujú dištancovanie sa.

„Jedno z najpopulárnejších divadiel súčasnosti, ktoré v tomto období [=edo] vzniklo, je kabuki.“ Toto tvrdenie nemá vecný základ. V tomto období vznikli azda dve-tri divadlá, takže výraz „jedno z naj“ je v tejto súvislosti prehnané. Zrejme ide o inšpiráciu („hypnózu“) anglickým výrazom „one of the most“, ktoré sa veľmi často používa nadmerne.

s28 „Obdobie Meidži sa označovalo ako reštaurácia Meidži, pretože išlo o“ – prečo je tu minulý čas?

V, TEXTOVÉ POLYGRAFICKÉ FORMALITY

“CITATION”

pomůcka k citacím:

www.citace.com

Tento pojem v angličtině zahrňuje veškeré **zmínky** o daném autorovi a jeho díle ve Vaší práci. U nás není na tento široký pojem ujednocený ekvivalent, tak se často nesprávně říká o “citacích”, ale toto slovo u nás znamená přesné znění přejaté z textu jiného autora, použito ve Vaší práci a jasně vyznačeno (tj. anglicky “quotation”)

Z jiného autora můžete čerpat v zásadě dvěma způsoby: parafrází a citací.

Parafráze (neboli „převyprávění“) znamená, že přeberete od autora jisté jeho myšlenky, které se Vám hodí do Vašeho „*argument*“, tj. do argumentační linie, po které svou práci vedete směrem k zjištění odpovědi na Vaši otázku. Tyto myšlenky převyprávíte svým stylem a na závěr této parafráze udáte poznámku pod čarou s uvedením zdroje.

Citace (angl. *quotation*) používáte v případě, že se Vám do Vaší práce na daném místě přímo hodí přesné znění, jak převzatý autor nějakou myšlenku konkrétně formuluje. Citaci můžete zdůraznit kursivou (*italic*), ale nemusíte. Uvádíte je v jazyce své disertace, a pokud je originál psán jiným jazykem, tak v **ppč uvedete původní znění** (u japonských výroků je ideální dohledat jejich originální japonské znění, ale pokud je máte jenom třeba v angličtině, tak uvádíte v angl.). Důležité je ale následující:

-Pokud jde o **kratší** citaci (zhruba do dvou řádků), tak ji dáváte do uvozovek a zařadíte ji přímo do svého textu jako součást odstavce, ve kterém souvisle pokračujete.

-Pokud jde o **delší** (nad dva řádky), tak je zvykem celou citaci označit jako extra odstavec, vydělený nahoře i dole volným řádkem a z levé (případně i pravé) strany odsunutý od okrajů stránky víc než ostatní text; můžete zvolit menší písmo (pokud běžný text je 12, tak tato delší citace bude 10). **NB** Takto vyčleněná dlouhá citace (angl. *indentment*) se nedává do uvozovek!

V obou případech citace je také potřebné na její závěr označit v ppč zdroj.

Mnohdy se dopouštíte tzv. plagiátorství (viz níže), když přeložíte celé věty ze svého zdroje a neoznačíte je jako **citace**. O tom, že daná věta je *citací*, často svědčí do očí bijící cizí (nejčastěji anglicistický) charakter dané výpovědi, nepřirozený anglický slovosled (SVO místo “východisko-jádro”), anglicizující zhuštěnost výpovědi, typická pro angličtinu, ale v č/s byste přirozeně nikdy tu větu tak neřekli. Je pak jasné, že jde o špatný překlad z angličtiny – a překlad (ať už špatný nebo dobrý) je **citace**, a jako takovou ji musíte uvést. Pokud chcete **parafrázovat**, parafrázujte do přirozeného jazyka, navíc nesmíte kopírovat větu zdroje, jenom přebrat jeho myšlenku, tvrzení!

Zmínky a bibliografie

- v textu alebo ppč? – nezáväzné, ale musí byť KONZISTENTNÍ.
--zbytočné ppč

-V Bibliografii by u japonsky psaných zdrojů mělo být v japonském písmu uvedeno i jméno autora, ne jenom název jeho díla. Navíc se tak i opticky zvýrazní, že autor dizertace pracoval s japonsky psanými zdroji, což je jednoznačně žádoucí signál.

NAKAI Yukihiko 中井幸比古. 2002. *Keihankei akusento jiten* [Dictionary of the Kyoto-Osaka type accent]. 京阪系アクセント辞典 Tokyo: Bensei Shuppan 勉誠出版. ISBN4-585-08009-0 C3581.

V bibliografickém údaji není třeba japonské jméno rozdělovat čárkou (NAKAI Yukihiko), jak je to třeba u evropských jmen, protože jde o přirozenou podobu japonského jména v jeho původním jménosledu příjmení-osobní jméno.

POZNÁMKY POD ČAROU (ppč)

sem dávejte hlavně

-původní znění citace v cizím jazyce, a

-bibliografický zdroj dané informace. Tento zdroj můžete uvést jako úplný bibliografický údaj (ve stejné podobě, v jaké je uvedený v závěru disertace v Bibliografii) nebo ve zkrácené podobě (např: Nakai 2002 s. 25). Úplný údaj je ohleduplnější k čtenáři, který nemusí – pokud se zajímá o zdroj dané informace – si nalistovávat Bibliografii, ale má údaj rovnou na dané stránce.

Mějte na paměti, že zařazením ppč vlastně rušíte svého čtenáře, aby přerušil čtení (často uprostřed věty), protože je nucen se podívat pč. Když pč neobjeví nic podstatného, nebo tam najde něco, co klidně mohlo být součástí plynulého textu, tak toto jeho vyrušení bylo zbytečné! Do ppč proto nedávejte informace, které jsou integrální součástí Vašeho výkladu a bez nichž by hlavní text byl ochuzen o důležité informace – tyto zařadte přímo jako integrální součást svého textu. V tomto dělá hodně autorů chybu, protože si myslí, že „mnoho ppč je znakem vědeckého textu“ – což je omyl. Všechno, co má relevanci pro Vaše disertační tvrzení, dávejte do hlavního textu. Především myslete na čtenáře, aby nemusel zbytečně skákat z hlavního textu do ppč a zpět jen kvůli tomu, aby si přečetl informaci, která mohla být uvedena v hlavním textu a nepřerušovalo by se pak plynulé čtení!

PLAGIÁTORSTVÍ

úzce souvisí s předchozím bodem 14. Pokud nevyznačíte zdroj a předstíráte, že jde o Vaši vlastní myšlenku i v případě, že ve stutečnosti přebíráte z jiného zdroje, jde o plagiátorství, což je přestupek rovnající se v praktickém životě krádeži, a tudíž je přísně postihován.

ČÍSLOVÁNÍ KAPITOL

16. Číslování kapitol a značení jejich názvů

I když je u nás běžné číslování kapitol “1.”, “1.1.”, “1.1.1.”, “1.1.2.”, pak “1.2.1.”, “1.2.2.” apod, pro čtenáře (a každý text se píše **především pro čtenáře!**) to není vůbec přehledné a těžko se v tom orientuje, pokud nemá vysloveně numerické vidění světa. Proto je praktičtější vizuálně rozlišovat názvy kapitol, podkapitol, případně další sub-podkapitol, rozlišením písma, např.:

HLAVNÍ KAPITOLA (tj. “1.”)

Boční kapitola (tj. “1.1.”)

MENŠÍ PODKAPITOLKA (tj. “1.1.1.”)

Nejmenší podkapitolka (tj. “1.1.1.1.”)

V takovémto odstupňování se čtenář mnohem lépe – a mnohem rychleji – orientuje.

UVOZOVKY

Do uvozovek dávejte:

- a. přímou krátkou citaci o rozsahu do cca dvou řádků (viz níže)
- b. vysvětlení cizího termínu
- c. slovo nebo myšlenku, od které se jako autor poněkud distancujete, a tudíž chcete graficky zdůraznit tento jistý odstup, nadhled či ironii, které provázejí Váš úmysl tuto myšlenku v práci zmiňovat. (Tento bod se ale spíš týká uměleckých textů, jelikož v odborném psaní by ironie ani zesměšňující nadhled neměly mít místo – všechno by se mělo řešit maximálně věcně.)

ODSTAVCE

Odstavce oddělujte **ne mezerou mezi řádky**, ale odstavením prvního řádku od okraje tabulátorem (nebo třemi/šesti volnými údery spodní klávesou). Mezery mezi odstavci je internetový styl, nehodící se do tištěné papírové podoby odborného textu (navíc je i neekologický, protože vytváří zbytečné neorganické mezery).

KURZIVA

Kurzivou (šikmě, *italic*) pište:

- a. názvy uměleckých děl (knih, filmů, obrazů...)
- b. cizí výrazy a termíny, které, podle Vášho uvážení, nejsou ještě součástí běžné slovní zásoby jazyka, ve kterém disertaci píšete.

STRÁNKOVÁNÍ

nezapomeňte!